

Adatlap nyomtatása

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI:

A javaslatot benyújtó (személy/intézmény /szervezet/vállalkozás) neve:	Vértesszőlős Község Önkormányzat
Név:	Zoltánfi Zsuzsanna
Levelezési cím:	2837 Vértesszőlős Templom u. 57.
Telefonszám:	06308173969
E-mail cím:	zoltanfzsuzsa@gmail.com

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI:

A nemzeti érték megnevezése: - Római Katolikus Kisboldogasszony Templom

A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:

A nemzeti érték fellelhetőségének helye

Település: Vértesszőlős
Pontos cím (ha rendelkezésre áll): Templom utca 49.
GPS koordináták (ha rendelkezésre áll):

A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása:

Vértesszőlős első temploma – mely egyes feltevések szerint a Szent Imre herceg utca (mai Tanács utca) felső végén álló keresztnél, más források alapján a mai községháza helyén állt – Jankovics Nepomuki János krónikája szerint 1671-ben épült. Tornyot csak később építettek hozzá, 1751-ben. A templom maradványai 1789-ben még láthatóak voltak, belső falain a szívászerű felírással: „Ex Miserentls Del Gratla Incola SzöLLöslensls slbl et Posterls praeparavl.”

A jelenlegi késő barokk templomot 1789-1792 között építették Fellner Jakab tervei szerint. A falu kegyura, gróf Esterházy Ferenc kamat nélküli kölcsönrel járult hozzá az építkezéshez. A templomot 1792-ben szentelték fel a Boldogságos Szűz Mária tiszteletére és születésének emlékére, melyhez gróf Esterházy Ferenctől miseruhát is kapott a templom, amit még ma is őriznek.

A szószék és a jelenleg a kereszthajó jobb oldalán található barokk Mária oltár a feloszlatott kamalduli szerzetesek majki templomából került Vértesszőlősre.

Az orgonát Sachs János, komáromi orgonaépítő készítette 1844-ben. A szakirodalom szerint a mester öt orgonája ismert, s a vértesszőlösi ezek közül a legimpozánsabb hangszer, Magyarország orgonáinak egyik mívés darabja.

1878. szeptember 14-én tűzvész pusztított a faluban, melynek áldozatául esett a templom is. A régi, faszindelyes toronysisak és a toronyban lévő fa harangállvány a tűz martalékává vált. A harangok megolvadtak, és lezuhantak. Csodával határos módon a legkisebb harang megmenekült, és teljesen ép maradt, amit egy templom melletti fára erősítettek, és úgy harangoztak.

1879-ben újra épült a torony, és három új harangot öntetett a község, melyeket az első világháborúban hadi célra be kellett szolgáltatni. 1922-ben adományokból sikerült két harangot

öntetni, melyeket Klotz Ignác

tatai esperes szentelt fel. 1928-ban Szlezák László készítette el a nagyharangot, amelyet augusztus 5-én szenteltek fel. 1941-ben megkezdték a templom bővítését, átalakítását Zachara Gyula plébános idejében, ekkor kereszthajóval és egy új szentéllyel nagyobbodott az épület. 1944 karácsonyán a front elérte községünket is. Szilveszter napján Zachara Gyula

plébános aknátalálat áldozata lett, amikor az Oltáriszentséget próbálta átmenteni a templomból a plébániára. 1945 márciusában a katonák megfosztották a templomot középső harangjától, pótlása sajnos a mai napig nem történt meg. 1945. március 18-án a csendes szentmise alatt megkezdődött a község bombázása. Egy akna eltalálta, és súlyosan megrongálta a templom főkapuját. A gránátok betörték az ablakokat, valamint a templomhajót és a tornyot is megrongálták. 1955-ben a karzat alatt az arra vezető lépcsőfeljáróval szemben a Mária-tisztelő vértesszőlősi hívek egy lourdes-i barlangot építettek, mely munkálatokat Varsányi János tóvárosi kőműves mester végezte helyben bányászott mészkőből. 1968-ban Samodai József festőművész megfestette az új főoltár sekkót. A régi oltárkép, mely 1870-ben készült Bécsben, a szentély oldalfalán mai is megtekinthető.

1981-ben Dr. Rédly Elemér plébános idejében a templomot egy hittanteremmel bővítették, így nyerte el mai, végleges formáját.

1992-ben a templom felszentelésének 200 éves évfordulója alkalmából a helyi Önkormányzat új szőnyegekkel ajándékozta meg a templomot. A jeles évfordulón Dr. Pápai Lajos győri megyéspüspök ünnepi hálaadó szentmisét mutatott be.

1998-ban a templom tornyát és főhomlokzatát renoválták, 2002-ben a templomhajó külső homlokzatán végeztek kisebb felújítást. 2008 szeptemberében Roland Fitzner, Muhr am See német testvértelepülés polgármestere, özv. Krupánszky Jánosné, Dr. Nagy Sándor polgármester, valamint az önkormányzat komoly anyagi hozzájárulásának köszönhetően toronyórával gazdagodott a templom.

2011-ben pedig a régi, 1879-ben készült toronysisak teljes cseréje valósult meg adományokból. Az új toronysisak Ócsai Sándor ráckevei templomtorony-építő mester munkáját dicséri.

2012-ben megkezdődtek a templom statikai megerősítésének munkálatai EMVA pályázati forrásból. A templomdomb déli oldala megsüllyedt, ezért alapinjektálásra került sor. A további talajmozgások káros hatásait elkerülendő teljes körű vízelvezető rendszert építettek ki.

Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett:

A Római Katolikus Kisboldogasszony Templom, a település meghatározó műemlék épülete, mely 225 éve (1789-1792 között) Fellner Jakab tervei szerint épült a falu központjában. Építészeti, egyház- és kultúrtörténeti szempontból is felbecsülhetetlen értéket képvisel.

A Települési Értéktár Bizottság 2015-ben felvette a helyi kulturális értékek közé, melyet szeretne a Megyei Település Értéktárba felterjeszteni.

A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

Vértesszőlős múltja és jelene kiadvány 2013.

Honlapok:

http://vertesszolos.hu/gen/pro/mod/alo/alo_kiiras.php?i_szo_azo=38

<http://www.templom.hu/phpwcms/index.php?id=14,56,0,0,1,0>

Samutól napjainkig 2013. (Ismeretterjesztő CD)

A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: http://vertesszolos.hu/gen/pro/mod/alo/alo_kiiras.php?i_szo_azo=38
